

Titel: IX.

Citation: "IX.", i *Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind II. Spalte 1477-3968*.
Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/catalog/jura-texts-g02-shoot-d1e199043/facsimile.pdf> (tilgået 18. juli 2024)

Anvendt udgave: Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind II. Spalte 1477-3968

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

som Grundlovsregul vilde have foreslået, at der skulde være aarlige Rigsdagsmøder, det man dog tillige havde gjort en Concession, hvorefter man, hvis Kongen skulde udvise sig derfor, kunde ved simpel Lov udvise en noget mindre hyppig Rigsdag. Det er aabenbart, at lægger man Vægt paa den Værd, som gaar igjennem Udsigten, saa ferer dettes Løstfang, detmindste for det første, indtil forsvindningen foregaar, til aarlige Rigsdage. Jeg kan heller ikke tro, at der kunde være nogen Tvivl for, at Interessen skulde staa; jeg tror, at der maa, naar der tales om Interesse for politiske Forhandlinger, siges mellem den feberagtige Interesse, som kan følge med det nye, og den vedvarende, den naturlige, den stille og sunde Interesse, som aldrig kan svækkes for det nye, hvor Landets vigtigste Anliggender forhandles. Jeg skal altsaa henholde mig, hvad dette Punkt angaar, til hvad der er den foreløbige Forhandling er udvålt med megen Omsorg for Udvalgets Bestemmelser. Jeg skal kun gjer opmærksom paa, at den Forandring, Udvalget foreslår, hvorefter der indføres „Kongen sammensætter Rigsdagen først til den første Mandag i October hvert Aar“ paa dette Sted sættes „Kongen sammensætter en ordentlig Rigsdag hvert Aar“, hænger sammen med de senere Forslag, som vilde være i Forsamlingens Guldommelser, hvorefter den aarlige Rigsdag sammensætter den første Mandag i October, derom Kongen ikke forinden har sammensat den.

David: Naar den ærede Ordfører har ment, at den constitutionelle Interesse skulde almindeligst Forsamlingens Hyppighed, skal jeg tillade mig at bemærke, at under den Constitution, som indtil Aaret 1848 blev anset for den mest frivillige, og i det Land, hvor den constitutionelle Ræds ogsaa i det første Tid rumt at have staaet sig selv, nemlig Norge, der er kun treaarige Møder, og man har, saavidt mig bekendt, hidtil ikke anset den norske Forfatning for mindre frivillig eller det norske Folkets Kærlighed til den nye Forfatning for mindre varm, fordi dette har Sted. Men Sagen er rimeligvis den, at det meget kommer an paa et Landets Størrelse og det Beskæftning i det Hæle i det europæiske Stats-system, om det skal ansees fornødent at gjere det til en Grundlovsbestemmelse, at Rigsdagen aarlig skal sammensættes, og naar man navnlig tager Hensyn til, hvad der dog under Tingenes almindelige Løb vil være om Rigsdagens vigtigste, saa dog en af dens mest vigtige Forhandlinger, nemlig Budgetsagen, er det et meget stort Spørgsmaal, om det ikke er baade til Dødførelse af Tid og Kraft at udarbejde og gennemgaae aarlig et Budget, hvori der dog ikke ska det ene Aar til det andet kan ventes at foregaae flere Forandringer. Jeg skal ikke under den Stemning, som ogsaa flere andre Talere have taget Hensyn til, opholde Forsamlingen længere, men jeg vil blot erindre om, at det her ikke kommer an paa at gjere noget, som mere eller mindre kunde se constitutionelt eller demokratisk ud, men at Hovedsagen vistnok er den, at træffe de Bestemmelser, som under Tingenes sædvanlige Løb maa ansees for at være de gunstige.

Grundtvig: Jeg vilde kun bemærke, at jeg slet ikke kan indse, hvortædet det Constitutionelle og Demokratiske kan staa i Forbindelse med, enten der skal være Rigsdag hvert andet Aar eller hvert Aar (Aar); i Løbene ligger det ikke, og i Begreberne har jeg heller ikke kunnet finde det.

Schub: Jeg maa tillade de ærede Taleres Mening, som tror, at Rigsdagen bør sammensættes hvert Aar. Jeg tror, at derved opnaaes netop det, som er det egentlig Bæstendte ved en Constitution, at den kommer til at høre med til Folkets Liv. Den skal ikke være noget Extraordinært, noget, som hver engang indlemmer undtagelsesvis, den skal netop være Reglen, som vender tilbage hvert Aar, den skal være noget, der, som sagt, er optaget i Folkets egentlige Liv; da vil netop ogsaa den Feberagtighed og Uro, som den ærede Ordfører har nævnt, besejtes. Ved Hensyn til det Forslag, som jeg har tilladt mig at stille, skal jeg bemærke, at det ligesaa vel som de tidligere Forslag, jeg har stillet, og de flere følgende, gaar ud paa om ikke just at udvide, saa dog i alt Hald at stifte Rigsdagens Hyppighed. Forsamlingens Stemning har imidlertid vist sig, ikke at være for Forslag i denne Retning, og jeg anseer det derfor rigtigst at foreslåe disse

Forslag, saavel det som er stillet her, som og de følgende af mig under Nr. 125 og under Nr. 129 stillede. Jeg tror, det er Blikt at stille disse Forslag, naar man er overbevist om deres Genstigelseslighed, men kommer man til Kundskab om, at Forsamlingens Stemning ikke er for dem, foreskriver det mig, at man, navnlig i Efter som disse, bør foreslå dem; Rude Regen alligevel ment, at de bør stilles, da Naar det jo Gælder frit for Igen at optage dem.

Tscherning: Derfor jeg har forhaaret den ærede Forsamlings Opfattelse af dette hele Røgtionsvoerk rigtigst, saa er Hiertallet tilbøjeligt til at paadrive saameget som muligt, at vi gaar over fra den Røgtion, hvorunder vi nu beskæft os, til en, som er mere paasende med Tiden. Det forekommer mig, at der i denne Henseende har været sig en overordentlig Træthed, en vis Kængselighed. Man har neppe villet glæde den helst saamegne Tid til at lese under den nærværende Røgtion, saa Iverig har Aftaaen været efter at faae en ny; man har ved saa mange Leiligheder som muligt sagt: „dette skal rettes ved Lov, dette skal bestemmes ved Lov“, for derved at tilhændege, at man saasnart som muligt skulde ile bort fra de nærværende Love til nye. Heraf følger, at der vil være en stor Mængde for den lovgivende Myndighed at gjere i det første kommende Aar, og det har ogsaa forekommet mig, at selv Røghandene af den heromhandlede Paragraph under den foreløbige Behandling vare af den Mening, at der i de første Aar maatte holdes aarlige Rigsdage. Spørgsmaalet stillet sig altsaa ikke egentlig om, hvad der nu skal ske, men hvad der principmæssigt skal stilles som Constitutionsforslag, om man skal begynde med en Regel og lade Døren staa aaben til at komme til en anden Regel, eller om man skal begynde med en Undtagelse, i Haab om engang at komme til at lese under Reglen; nu forekommer det mig, som om det er meget naturligt at begynde med en Regel og forbeholde sig Udvæien til senere at gaare over til en anden Regel. Jeg tror ikke, at det, at Forsamlingen kommer sammen hvert Aar, har nogen afgjort Betydning mere eller mindre for Demokratiet, og heller ikke saa væsentlig for det constitutionelle Liv i den Beskæftning, at det constitutionelle Liv trænger til de aarlige Forsamlinger for at udvise sig; men det, jeg tror, er, at isald man i det første trænger til et constitutionelt Liv, det vil sige, isald Regeringen i det første trænger til jævnlig at styrke sig og raadsørges Folkets Repræsentation, saa følger deraf ganske simpelt, at man ikke skal indskrænke Forsamlingerne til sædne og længere værende, men at man hellere skal ønske dem saa hyppige som muligt, og det forekommer mig, at paa Bunden af disse forskjellige Meninger ligger en større eller mindre Læs paa den Rette, man skal have af disse Forsamlinger. De, som virkelig tror, at Regeringen vil blive styrket ved, at der er en lovgivende Forsamling, trægte efter at faae den sammen saa hyppigt som muligt, og de, som betragte disse lovgivende Forsamlinger mere som en Byrde for Regeringen, de ønske dem saa sjældent som muligt. Jeg tror, at det egentlig er efter den Betragtning, at man skal bestemme sig for hvilken Side, man vil stemme. De som tror, at vi gjere et Fremstid, det vil sige, at vi styrke vor Regering — thi det er egentlig det Fremstid, som enhver Stat maa ønske at gjere —, at vi styrke vor Statsliv ved at stæffe Regeringen i Høftræpræsentationen et Middel, hvorend Kongen kan komme til at sende Landets Villie paa en mere objectiv Maade, end han kan komme til det igjennem sine Embeds- og Beskæftningens, de ønske mig, maae ønske at begynde det constitutionelle Liv med aarlige Sammenkomster og lade det indtil videre staa som en Regel; hvorend de, som betragte det som et nødvendigt Offer, man bringer, et Slags Ondt, man underkaster sig, fordi Tiden, saa at sige, hører det med sig som en Smitte, men som helst leve ved en barokantastik Bevæelse af Regeringerne, de burde ikke blive staaende ved Forsamlinger hvert andet Aar, de havde Uret i, at de ikke er gaede til hvert Aar eller hvert andet Aar, thi jeg tror, at mellem hvert Aar, hvert 10de og mellem hvert andet Aar ligger der intet Fornuftigt, intet Principmæssigt.

Dunskeld: Jeg kan paa ingen Maade tillade den Kundskabs, som min ærede Nabo (Tscherning) har yttret, navnlig at de, som vilde stemme for, at Forsamlingen kun skal træde sammen hvert andet Aar, ikke skulde hylde det Bæst, at den constitutionelle For-